

Πραότητα και Αυτονομία (Χριστόφορος Παπαδόπουλος, Θεολόγος)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Ένα άλλο στόλισμα της εν χάριτι ζωής της αγιότητας είναι και η πραότητα. Κατά τον άγιο Ιωάννη της Κλίμακος, πραότητα είναι: «μία αμετακίνητη κατάσταση του νου, που παραμένει η ίδια και στις τιμές και στις περιφρονήσεις» [359]. Με άλλα λόγια, είναι η ελευθερία του νου να παραμένει ο άνθρωπος ατάραχος είτε όταν τον αδικούν είτε όταν τον δικαιώνουν, αλλά και γενικότερα, το πώς αντιμετωπίζει τις διάφορες καταστάσεις της ζωής. Απ' αυτό καταλαβαίνουμε πόσο ετερονομείται ο άνθρωπος από το πάθος της οργής ή της λύπης ή της κενοδοξίας, στερούμενος της πραότητας. Όταν δηλαδή ένας άνθρωπος αδικείται θα λυπηθεί ή και θα οργισθεί ακόμη.

Αντίστοιχα, όταν επαινείται χαίρεται ή κενοδοξεί. Ωθούμενος αναγκαστικά σαν από κάποια εσωτερική δύναμη, ανταποδίδει κακό έναντι αυτού που τον αδίκησε και καλό έναντι αυτού που τον τίμησε. Σ' αυτό το στάδιο ο άνθρωπος κινείται από ιδιοτέλεια και φιλαυτία. Από τη μία, επιδιώκει απόδοση δικαιοσύνης ή αποκατάσταση του ονόματός του στην κοινωνία. Από την άλλη, επιβεβαιώνει την δικαίωση του εαυτού του. Πραότητα λοιπόν είναι η ακινησία της ψυχικής διάθεσης, ώστε να ανταποκρίνεται εξ ίσου και στις δύο περιπτώσεις. Χωρίς οργή και λύπη στην πρώτη και χωρίς υπερβολικές ευχαριστίες στην δεύτερη. Αυτή είναι όμως μία στάση που προϋποθέτει ανιδιοτέλεια και ελευθερία.

Σ' αυτές τις περιπτώσεις η καρδιά του ανθρώπου είναι, παρά τη φύση της, άγρια και ταραγμένη, στερουμένη έτσι της φυσικής της ημερότητας και ηπιότητας. Ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος αναφέρει σχετικά μ' αυτό ότι, ενώ ο άνθρωπος κατάφερε να εξημερώσει τα άγρια ζώα που από τη φύση τους είναι άγρια, «ποίαν ἔξει ἀπολογίαν, τὴν ἑαυτοῦ πραότητα τὴν κατὰ φύσιν εἰς ἀγριότητα ἐξάγων τὴν παρά φύσιν, καὶ τό μὲν ἄγριον φύσει ποιῶν ἡμερον, ἑαυτόν δέ τόν ἡμερον φύσει ποιῶν ἄγριον» [360]. Η πραότητα δηλαδή, όπως επίσης κι όλες οι αρετές, ανταποκρίνεται στην βαθύτερη φύση του ανθρώπου. Γι αυτό δικαίως χαρακτηρίζεται ως θηρίο και μη άνθρωπος ο άγριος τη καρδιά και ως όντως άνθρωπος ο «πρᾶος τῇ καρδίᾳ» [361]. Ο άγιος λοιπόν είναι όντως άνθρωπος κι

επομένως όντως αυτόνομος, επειδή κατοικεί μέσα του ο «πρᾶος τῇ καρδίᾳ» Κύριος Ιησούς Χριστός. Δεν μπορεί όμως να κατοικήσει ο Θεός που είναι η ίδια η πραότητα σε άγρια και ταραγμένη καρδιά [362]. Έτσι ο άγιος κάνει προσωπικό αγώνα κατά της άγριας καρδιάς του με τρόπο, ώστε να ανοιχτεί το πεδίο για την απόκτηση της πραότητας κι ως εκ τούτου, της αυτονομίας.

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)

Παραπομπές:

359. Αγίου Ιωάννου του Σιναΐτου, Κλίμαξ, Ωρωπός Αττικής 2013, σσ. 276-277.

360. Ιωάννου Χρυσοστόμου, Λόγος Κ', PG 63, 692.

361. Ματθ. 11, 29.

362. Βλ. Αγίου Νικοδήμου Αγιορείτου, Ο άόρατος πόλεμος, Νέα Σκήτη 2015, σ. 268-270.